

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2007Proba scrisă la **MATEMATICĂ****PROBA D**

Varianta ...005

Profilul: Filiera Teoretică: sp.: matematică-informatică, Filiera Vocațională, profil Militar, Specializarea: specializarea matematică-informatică
 ♦ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu. Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

La toate subiectele se cer rezolvări cu soluții complete

SUBIECTUL I (20p)

- (4p) a) Să se calculeze distanța dintre punctele $A(1, 2, 3)$ și $B(3, 2, 1)$.
- (4p) b) Să se determine centrul de greutate al unui triunghi cu vârfurile în punctele $A(1, 0)$, $B(0, 1)$, $C(2, 2)$.
- (4p) c) Să se calculeze aria cercului de ecuație $(x-2)^2 + (y-3)^2 = 10$.
- (4p) d) Să se determine modulul numărului complex $\left(\cos \frac{\pi}{5} + i \cdot \sin \frac{\pi}{5} \right)^{10}$.
- (2p) e) Să se determine numărul punctelor de intersecție dintre parabolele $y^2 = 4x$ și $x^2 = 4y$.
- (2p) f) Să se determine numărul soluțiilor din intervalul $[0, 2\pi]$ ale ecuației $\sin x = 1$.

SUBIECTUL II (30p)

1.

- (3p) a) Să se rezolve în \mathbf{R} ecuația $\lg(x^2 + 1) = 1$.
- (3p) b) Pentru funcția $f : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = x^2 + 1$, să se calculeze suma $f(1) + f(2) + \dots + f(10)$.
- (3p) c) Să se determine probabilitatea ca alegând o funcție din mulțimea funcțiilor definite pe mulțimea $\{1, 2\}$ cu valori în mulțimea $\{1, 2, 3\}$, aceasta să fie injectivă.
- (3p) d) Să se determine al zecelea termen al unei progresii geometice cu primul termen 1024 și cu rația $\frac{1}{2}$.
- (3p) e) Să se calculeze suma coeficienților dezvoltării $(2x+1)^4$.

2. Se consideră funcția $f : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = e^x - x - 1$.

- (3p) a) Să se calculeze $f'(x)$, $x \in \mathbf{R}$.
- (3p) b) Să se arate că funcția f este strict descrescătoare pe intervalul $(-\infty, 0)$.
- (3p) c) Să se arate că funcția f este convexă pe \mathbf{R} .
- (3p) d) Să se arate că $\forall x \in \mathbf{R}$, $f(x) \geq 0$.
- (3p) e) Să se calculeze $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{f(x)}{x^2}$.

PROBA D. M1: Filiera Teoretică: sp.: matematică-informatică, Filiera Vocațională, profil Militar, specializarea matematică-informatică

Varianta 005

SUBIECTUL III (20p)

Se consideră mulțimea $H = \{f \in \mathbf{Q}[X] \mid f(\sqrt[3]{2}) = 0\}$

- (4p) a) Să se arate că polinomul nul $f = 0$ este în H .
- (4p) b) Să se arate că polinomul $X^3 - 2$ este din H .
- (4p) c) Să se arate că dacă $f_1, f_2 \in H$, atunci $f_1 - f_2 \in H$.
- (2p) d) Să se demonstreze că dacă $a, b, c \in \mathbf{Q}$ și $a\sqrt[3]{4} + b\sqrt[3]{2} + c = 0$ atunci $a = b = c = 0$.
- (2p) e) Să se arate că dacă $g \in \mathbf{Q}[X]$ și $\text{grad}(g) = 1$ sau $\text{grad}(g) = 2$, atunci $g \notin H$.
- (2p) f) Să se arate că dacă $\text{grad}(f) = 3$ și $f \in H$, atunci există $a \in \mathbf{Q}^*$ astfel încât $f = a \cdot (X^3 - 2)$.
- (2p) g) Să se arate că $H = \{(X^3 - 2) \cdot q \mid q \in \mathbf{Q}[X]\}$.

SUBIECTUL IV (20p)

Se consideră funcțiile $f : (0, \infty) \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = \ln \frac{x}{x+1}$ și $g : (0, \infty) \rightarrow \mathbf{R}$, $g(x) = f'(x)$.

- (4p) a) Să se arate că $g(x) = \frac{1}{x} - \frac{1}{x+1}$, $x > 0$.
- (4p) b) Să se arate că funcția g este strict descrescătoare pe $(0, \infty)$.
- (4p) c) Să se arate că $g(x) \geq 0$, $\forall x > 0$.
- (2p) d) Utilizând eventual metoda inducției matematice, să se arate că $\frac{1}{1 \cdot 2} + \frac{1}{2 \cdot 3} + \dots + \frac{1}{n(n+1)} = \frac{n}{n+1}$, $\forall n \in \mathbf{N}^*$.
- (2p) e) Utilizând teorema lui *Lagrange*, să se arate că $\forall n \in \mathbf{N}^*$ există $c_n \in (n, n+1)$ astfel încât $g(c_n) = f(n+1) - f(n)$.
- (2p) f) Să se arate că $g(n+1) < f(n+1) - f(n) < g(n)$, $\forall n \in \mathbf{N}^*$.
- (2p) g) Să se arate că $\frac{n}{2(n+2)} < \ln \frac{2n+2}{n+2} < \frac{n}{n+1}$, $\forall n \in \mathbf{N}^*$.

Varianta 5

Subiectul I.

- a) $AB = 2\sqrt{2}$.
- b) Centrul de greutate al triunghiului ABC este punctul $G(1,1)$.
- c) Aria cercului este $S = 10\pi$.
- d) $\left| \left(\cos \frac{\pi}{5} + i \cdot \sin \frac{\pi}{5} \right)^{10} \right| = 1$
- e) Cele două curbe au două puncte comune.
- f) Ecuația are o singură soluție, $x = \frac{\pi}{2}$.

Subiectul II.

1.

- a) $x \in \{-3, 3\}$.
- b) $f(1) + f(2) + \dots + f(10) = 395$.
- c) Probabilitatea căutată este $p = \frac{2}{3}$.
- d) $a_{10} = a_1 \cdot q^9 = 2$.
- e) Suma coeficienților dezvoltării este 81.

2.

- a) $f'(x) = e^x - 1, \forall x \in \mathbf{R}$.
- b) Deoarece $f'(x) < 0, \forall x \in (-\infty, 0)$, funcția f este strict descrescătoare pe $(-\infty, 0)$.
- c) $f''(x) = e^x > 0, \forall x \in \mathbf{R}$, deci funcția este convexă pe \mathbf{R} .
- d) $x = 0$ este punct de minim global pentru f , deci $\forall x \in \mathbf{R}, f(x) \geq f(0) = 0$.
- e) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{f(x)}{x^2} = \infty$.

Subiectul III.

- a) Evident.
- b) $f(\sqrt[3]{2}) = 0$ și $f \in \mathbf{Q}[X] \Rightarrow f \in H$.
- c) Pentru $f_1, f_2 \in H$, avem $(f_1 - f_2)(\sqrt[3]{2}) = 0$, deci $f_1 - f_2 \in H$.
- d) Considerăm $a, b, c \in \mathbf{Q}$, astfel încât $a\sqrt[3]{4} + b\sqrt[3]{2} + c = 0$.
Înmulțind relația anterioară cu $\sqrt[3]{2}$ obținem și $b\sqrt[3]{4} + c\sqrt[3]{2} + 2a = 0$.
Reducându-l pe $\sqrt[3]{4}$ din egalitățile precedente, deoarece $a, b, c \in \mathbf{Q}$, obținem
 $abc = b^3 = 2a^3$ și apoi $a = b = c = 0$.

e) Dacă $g \in \mathbf{Q}[X]$, $g = aX + b$, cu $a, b \in \mathbf{Q}$, $a \neq 0$, din $g(\sqrt[3]{2}) = 0$ rezultă $\sqrt[3]{2} \in \mathbf{Q}$, fals.

Dacă $g \in \mathbf{Q}[X]$, $g = aX^2 + bX + c$, cu $a, b, c \in \mathbf{Q}$, $a \neq 0$, din $g(\sqrt[3]{2}) = 0$ și din punctul **d)** obținem că $a = 0$, fals.

Așadar, nici un polinom de grad 1 sau 2 din $\mathbf{Q}[X]$ nu se află în mulțimea H .

f) Considerăm $f \in H$, $f = aX^3 + bX^2 + cX + d$, cu $a, b, c, d \in \mathbf{Q}$, $a \neq 0$.

$$f(\sqrt[3]{2}) = 0 \stackrel{d)}{\Rightarrow} b = c = d + 2a = 0 \Rightarrow f = a \cdot (X^3 - 2).$$

g) Evident, avem $M = \{(x^3 - 2) \cdot q \mid q \in \mathbf{Q}[X]\} \subset H$

Fie $f \in H$. Din teorema împărțirii cu rest, există și sunt unice $q \in \mathbf{Q}[X]$ și

$$a, b, c \in \mathbf{Q}, \text{ astfel ca } f = (X^3 - 2) \cdot q + aX^2 + bX + c.$$

Din $f(\sqrt[3]{2}) = 0$ rezultă $a\sqrt[3]{4} + b\sqrt[3]{2} + c = 0$ și folosind punctul **d)** se obține că

$$a = b = c = 0, \text{ deci } f = (X^3 - 2) \cdot q, \text{ adică și } H \subset M.$$

În concluzie, $H = \{(x^3 - 2) \cdot q \mid q \in \mathbf{Q}[X]\}$.

Subiectul IV.

a) Calcul direct.

b) $g'(x) < 0$, $\forall x > 0$, deci g este strict descrescătoare pe $(0, \infty)$.

c) $g(x) = \frac{1}{x^2 + x} > 0$, $\forall x > 0$.

d) Pentru $n \in \mathbf{N}^*$, avem:

$$\frac{1}{1 \cdot 2} + \frac{1}{2 \cdot 3} + \dots + \frac{1}{n \cdot (n+1)} = \left(\frac{1}{1} - \frac{1}{2}\right) + \left(\frac{1}{2} - \frac{1}{3}\right) + \dots + \left(\frac{1}{n} - \frac{1}{n+1}\right) = \frac{n}{n+1}.$$

e) Pentru $n \in \mathbf{N}^*$, funcția f este o funcție Rolle pe $[n, n+1]$ și din teorema lui

Lagrange, există $c_n \in (n, n+1)$ astfel ca $\frac{f(n+1) - f(n)}{n+1 - n} = f'(c_n)$, de unde rezultă

concluzia.

f) Din punctul **b)** deducem că $g(n+1) < g(c_n) < g(n)$ și folosind **e)** obținem

$$g(n+1) < f(n+1) - f(n) < g(n), \quad \forall n \in \mathbf{N}^*.$$

g) Din punctele **a)** și **f)** obținem

$$\frac{1}{k+1} - \frac{1}{k+2} < \ln \frac{k+1}{k+2} - \ln \frac{k}{k+1} < \frac{1}{k} - \frac{1}{k+1}, \quad \forall k \in \mathbf{N}^*.$$

Înlocuindu-l succesiv pe k cu numerele $1, 2, \dots, n$ în inegalitatea precedentă și adunând inegalitățile obținute, rezultă concluzia.